

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบัตรดินดีของเกษตรกรในจังหวัดลพบุรี

Utilization of Soil Information Technology in Din Dee Card of Farmers in Lop Buri Province

เกียรติศักดิ์ ลุงคะ (Mr Kearthisak Lungka)¹ เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)²

บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)³

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ได้รับบัตรดินดี 2) การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศในบัตรดินดี 3) ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดี 4) ความต้องการและความพึงพอใจต่อข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดี และ 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกร ประชากรที่ศึกษาคือ เกษตรกรที่ได้รับบัตรดินดีจากสถานีพัฒนาที่ดินลพบุรีในจังหวัดลพบุรี จำนวน 500 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของทาร์ ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง 222 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ ทดสอบเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาในประเด็นระดับความต้องการ 0.812 ระดับความพึงพอใจ 0.781 และ ระดับความรู้ที่ได้รับ 0.796 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 46.83 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกร 2) เกษตรกร ร้อยละ 80.3 ใช้โทรศัพท์มือถือมาเป็นระยะเวลา 5 – 9 ปี ร้อยละ 26.1 ใช้โทรศัพท์มือถือ 5 – 6 ครั้ง/วัน ร้อยละ 46.8 ใช้อินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์มือถือน้อยกว่า 30 นาที/ครั้ง ร้อยละ 93.2 ใช้งานอินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์มือถือในช่วงเวลา 12.00 – 13.00 น. เกษตรกร ร้อยละ 96.8 ใช้ไลน์ 3) เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีอยู่ในระดับมาก เนื่องจากได้รับการอบรมให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินจากหลักสูตรการพัฒนาหมอดินอาสาประจำทุกปีของหน่วยงาน 4) ความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการใช้ข้อมูลในหัวข้อ ผลผลิตพันธุ์พันธุ์ของกรมพัฒนาที่ดินดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข และมีความพึงพอใจใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจใช้ข้อมูลในหัวข้อ ผลผลิตพันธุ์พันธุ์ของกรมพัฒนาที่ดินการจัดการดินด้วยวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ และ 5) เกษตรกรมีปัญหา ร้อยละ 76.6 โทรศัพท์มือถือรุ่นเก่าไม่รองรับแอปพลิเคชัน ร้อยละ 74.3 ไม่ได้เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตเวลาอยู่นอกสถานที่โดยเสนอนะ ควรให้เจ้าหน้าที่เข้าเยี่ยมเยียนให้ความรู้ และให้หน่วยงานจัดฝึกอบรมรวมถึงสาธิตการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับบัตรดินดีและปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีให้ เข้าใจได้ง่ายไม่ซับซ้อน

คำสำคัญ การใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศ บัตรดินดี

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช mochiieye@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช agashben@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Bumpen.Keo@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12

The 12th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study 1) socioeconomic status of farmers who had received Din Dee card 2) the utilization of information technology tools in Din Dee card 3) knowledge regarding information technology in Din Dee card 4) needs and satisfaction towards the information technology in Din Dee card and 5) problems and suggestions on information technology usage in Din Dee card of farmers. The population of this study was 500 farmers who had received Din Dee cards from Lop Buri land development station in Lop Buri province. The sample size of 222 people was determined by using Taro Yamane formula and simple random sampling method through lotto drawing. Tool used in this study was interview form. Cronbach's alpha coefficient revealed that the confidence value in the aspect of level of need was at 0.812, level of satisfaction was at 0.781 and the level of knowledge received was at 0.796. Data was analyzed by using statistics such as frequency distribution, percentage, maximum value, minimum value, and standard deviation. The results of the research showed that 1) most of the farmers were male with the average age of 46.83 years and were farmers as their profession. 2) 80.3% of farmers used mobile phones for approximately 5-9 years. 26.1% of them used the mobile phones 5-6 times/day and 46.85 used internet from mobile phones less than 30 minute/day. 93.2% used mobile phone internet during 12.00 – 13.00 pm. 96.8% of farmers used Line application. 3) Farmers had knowledge and understanding about the utilization of information technology in Din Dee card at the high level. Because i have received training on land development technology from the agency's annual volunteer soil doctor development course. 4) The need for the utilization of information technology in Din Dee card, overall, was at the highest level (Mean = 4.35) with the need to use the information about microbial products of Land Development Department, soil problems and solutions, and the satisfaction on the utilization of information technology in Din Dee card, overall, were at the highest level (Mean = 4.27). The satisfaction were on the aspects of the usage of information in microbial products of Land Development Department and soil management by using soil and water preservation methods. And 5) 76.6% of farmers used old model of mobile phones that did not support the application. 74.3% did not connect to the internet when they were outside. They suggested that the officers should make a visit to give out knowledge and the agency should organize trainings along with demonstration in the utilization of information technology of Din Dee card and modify the information technology in Din Dee card to be simpler.

Keywords: Technology utilization, Information technology, Din Dee Card

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12

The 12th STOU National Research Conference

บทนำ

ดินเป็นแหล่งธรรมชาติแก่พืชที่ให้ทั้งแร่ธาตุและสารอาหาร แร่ธาตุเหล่านี้เกิดจากการสลายตัวของดินและอินทรีย์วัตถุในดิน พื้นที่บริเวณปาก่อนจะถูกทำลายเพื่อการเพาะปลูกมีธาตุอาหารอยู่อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น ดินหลังจากเปิดป่าใหม่ๆ จึงปลูกพืชได้งอกงามและมีผลผลิตสูง โดยไม่ต้องใส่ปุ๋ยเพราะพืชจะดึงธาตุอาหารในดินซึ่งมีอยู่อย่างเพียงพอขึ้นมาสร้างต้นและผลผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิตของพืชออกจากไร่นาแต่ละครั้ง จะเกิดการสูญเสียธาตุอาหารพืชหรือปุ๋ยธรรมชาติในดินออกไป ด้วยเหตุนี้ กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลักในการให้ข้อมูลและบริการด้านการพัฒนาที่ดินแก่ประชาชนทั่วไป โดยมีวิสัยทัศน์ที่ว่า “พัฒนาที่ดินให้สมบูรณ์ เพิ่มพูนผลผลิต ในทิศทางการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม” กรมพัฒนาที่ดินได้มีการดำเนินโครงการวิจัยควบคู่ไปกับงานวิชาการ เพื่อนำมาถ่ายทอดเป็นเทคโนโลยีสู่การปฏิบัติแก้ไขปัญหาทรัพยากรดินอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาด้านทรัพยากรดินก็ยังคงอยู่ และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากปัจจัยหลายด้าน เป็นการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการขยายพื้นที่เกษตรกรรม การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมรวมทั้งปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้มีการปรับตัวและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีขึ้น (กรมพัฒนาที่ดิน. 2560)

การพัฒนาการเกษตรให้เจริญในยุคเกษตร 4.0 รัฐบาลได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้ง่ายขึ้น มีการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมรวมถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปรับการผลิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้เพียงพอต่อการบริโภคในประเทศ โดยมีแผนงานการพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งในแผนงานระยะยาว มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาพัฒนาโปรแกรมประยุกต์เพื่อการเกษตรและการจัดทำทะเบียนเกษตรกร ทั้งนี้เพื่อช่วยลดการเหลื่อมล้ำระหว่างภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร การพัฒนาให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ภาคการเกษตร (กนกรัตน์ นันทะเสน และวรทัศน์ อินทร์คัมพร (2560) กรมพัฒนาที่ดินจึงได้มีการจัดทำโครงการบัตรดินดี เพื่อให้เกษตรกรได้รู้จักและเข้าใจดินของตนเอง รวมทั้งสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ด้านดินปัญหาและการแก้ไข เทคนิคการเก็บตัวอย่างดินและตรวจสอบดินอย่างรวดเร็ว ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร และการจัดการดินด้วยวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำผ่านการใช้บัตร ดินดี โดยสถานีพัฒนาที่ดินลพบุรี เป็นหน่วยงานประจำจังหวัด 1 ใน 13 จังหวัด ที่อยู่ในความรับผิดชอบสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 มีหน้าที่ให้บริการเรื่องการพัฒนาดินในพื้นที่ ส่งเสริมสาธิตเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน ฝึกอบรมเทคโนโลยีให้แก่หมอดินอาสา และเกษตรกรทั่วไป อย่างไรก็ตามการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการปฏิบัติงาน ย่อมต้องมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรควบคู่กันไปพร้อมกับสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมแก่เกษตรกร เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้รับเป้าหมายการทำบัตรดินดีให้กับเกษตรกรจำนวน 500 ใบ ซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความแตกต่างกันในการรับข้อมูล อีกทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบัตรดินดีของเกษตรกรในจังหวัดลพบุรี ยังมีปัญหาหลายประการ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับด้านวิธีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบัตรดินดี ด้านการใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านปัจจัยสนับสนุน

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกรในจังหวัดลพบุรี เพื่อเป็นการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมให้สอดคล้องกับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลพบุรี ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษา สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับบัตรดินดีในจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลพบุรี
4. เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจต่อข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลพบุรี
5. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลพบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

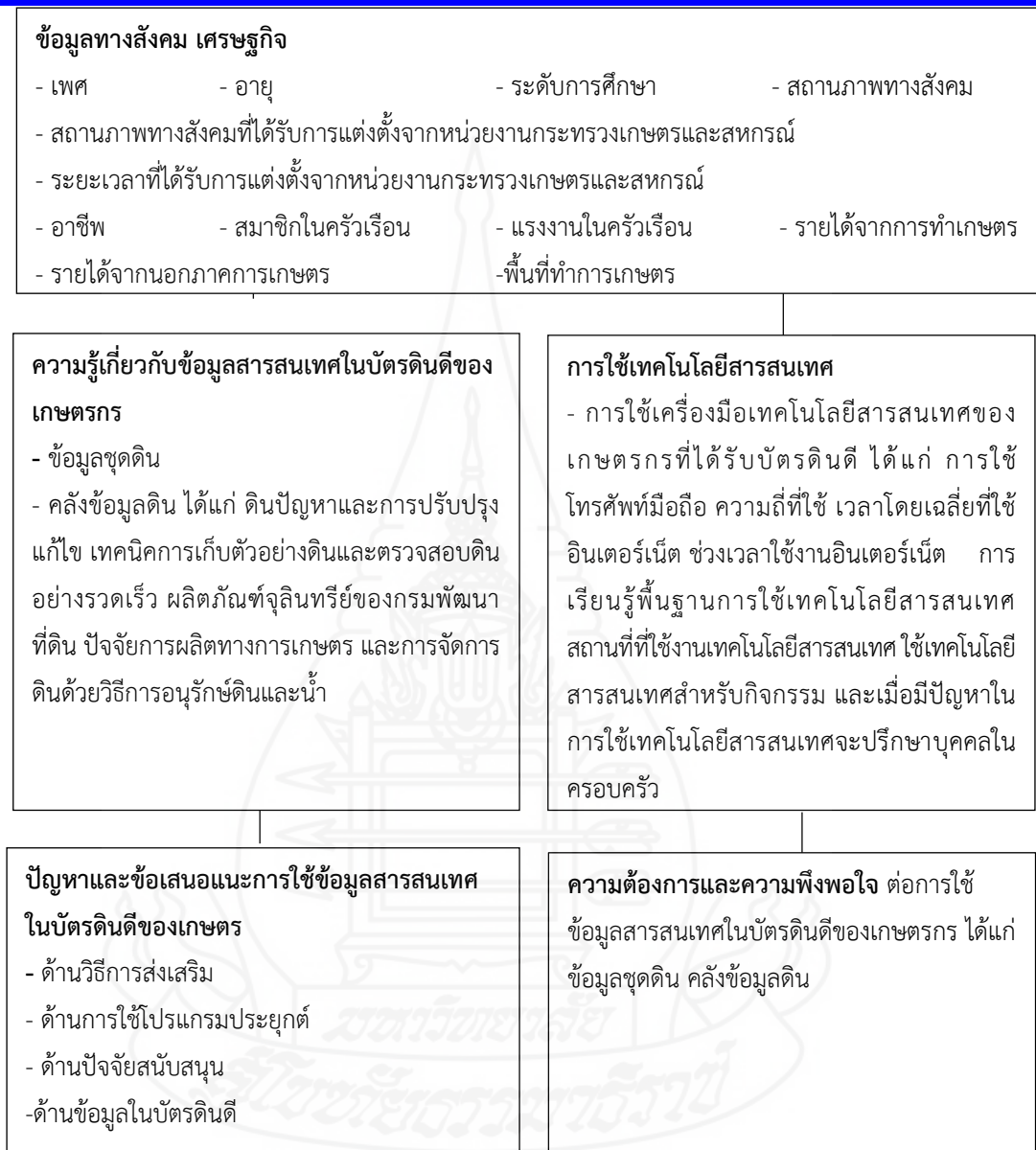
การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบัตรดินดีของเกษตรกรในจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรที่ได้รับบัตรดินดีในจังหวัดลพบุรี จำนวนรวมทั้งหมด 500 ราย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 222 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.4 ของประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ทดสอบสมบัติของเครื่องมือโดยวิธีใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ในประเด็นระดับความต้องการ 0.812 ระดับความพึงพอใจ 0.781 และระดับความรู้ที่ได้รับ 0.796 แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศบัตรดินดี ความต้องการและความพึงพอใจต่อการใช้อุปกรณ์สารสนเทศในบัตรดินดี ตอนที่ 3 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์สารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกร ตอนที่ 4 ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้อุปกรณ์ สลิดิที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ภาพที่ 1 แสดงตัวแปรที่ศึกษา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 59.5 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 46.83 ปี ร้อยละ 44.6 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 21.2 มีสถานภาพทางสังคมเป็นคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร สภาพทางสังคมที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 65.3 เป็นหมอดินอาสา ระยะเวลาที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เฉลี่ย 6.65

1.2 สภาพเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 74.8 มีอาชีพเกษตรกร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 3.48 คน/ครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.89 คน รายได้จากการทำการเกษตรเฉลี่ย 196,013 บาท/ปี รายได้จากนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 61,825 บาท/ปี

2. การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศในบัตร์ดินดีของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีระยะเวลาในการใช้โทรศัพท์เฉลี่ย 7.16 ปี ร้อยละ 26.1 มีความถี่ในการใช้โทรศัพท์มือถือ 5 - 6 ครั้ง/วัน ร้อยละ 46.8 มีการใช้โทรศัพท์มือถือไม่น้อยกว่า 30 นาที/ครั้ง ร้อยละ 93.2 ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์มือถือในมีช่วงเวลา 12.00 - 13.00 น. ร้อยละ 91.0 เรียนรู้พื้นฐานจากสมาชิกในครัวเรือน ร้อยละ 94.1 ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศจากที่บ้าน ร้อยละ 96.8 ใช้ Line และร้อยละ 59.0 เมื่อมีปัญหาปรึกษาสมาชิกในครัวเรือน

3. ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 40.3 มีความเข้าใจในประเด็นคำถามชุดดินปากช่องพบอยู่ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี ร้อยละ 100.0 มีความเข้าใจในประเด็นคำถามดินปัญหาที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง ดินที่เกิดจากการปฏิบัติ หรือการใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสมของมนุษย์ ร้อยละ 84.2 มีความเข้าใจในประเด็นคำถามการสูบน้ำด้วยกังหันน้ำดีใน 1 แปลง ควรทำการสูบน้ำด้วยกังหันน้ำดี 15 - 20 จุด ร้อยละ 90.5 มีความเข้าใจในประเด็นคำถามสารเร่งซุปเปอร์ พด.1 สำหรับผลิตปุ๋ยหมัก ร้อยละ 88.7 มีความเข้าใจในประเด็นคำถามการใช้ปุ๋ยเพื่อเป็นปุ๋ยพืชสดควรใช้หัวนาในอัตรา 5 ก.ก./ไร่ ร้อยละ 55.9 มีความเข้าใจในประเด็นคำถามสายพันธุ์หญ้าแฝกกลุ่ม 4 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์ศรีลังกา กำแพงเพชร2 สุราษฎร์ธานี สงขลา3 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีของเกษตรกร

n = 222

ประเด็นคำถาม	เฉลี่ย	ตอบถูก		ลำดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
1.ข้อมูลชุดดิน				
1.1 ชุดดินปากช่องพบอยู่ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี	ถูก	94	40.3	30
1.2 บ้านหมี่ เป็นชื่อชุดดินที่พบในจังหวัดลพบุรี	ถูก	193	86.9	7
1.3 ชุดดินชัยบาดาลมีลักษณะเป็นดินตื้น เนื้อดินสีแดง	ผิด	200	91.0	5
1.4 ชุดดินลพบุรีมีลักษณะเป็นดินเหนียว ลึก สีดำ	ถูก	208	93.7	3
1.5 ชุดดินตากลีเป็นชุดดินที่มีลักษณะเป็นดินกรด	ผิด	156	70.3	19

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 (ต่อ)

n = 222

ประเด็นคำถาม	เฉลี่ย	ตอบถูก		ลำดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
2. คลังข้อมูลดิน				
2.1 ดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข				
2.1.1 ดินปัญหาที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง ดินที่เกิดจากการปฏิบัติ หรือการใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสมของมนุษย์	ถูก	222	100.0	1
2.1.2 น้ำใช้หรือน้ำชลประทาน ที่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมหรือไหลผ่านพื้นที่ทำเหมืองแร่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร	ผิด	183	82.4	11
2.1.3 ปัญหาดินเค็มในประเทศไทยพบทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและพื้นที่ชายทะเล	ผิด	168	75.7	16
2.1.4 ดินในพื้นที่ลาดชันนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร	ถูก	164	73.9	17
2.1.5 องค์ประกอบและสัดส่วนของดินในอุดมคติต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ อินทรีย์วัตถุ อินทรีย์วัตถุ น้ำหรือสารละลาย และอากาศ ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับ 45 5 25 และ 25 เปอร์เซ็นต์ โดยปริมาณ	ถูก	212	95.5	2
2.2 เทคนิคการเก็บตัวอย่างดินและตรวจสอบดินอย่างรวดเร็ว				
2.2.1 การสุ่มเก็บตัวอย่างดินที่ดีใน 1 แปลง ควรทำการสุ่มตัวอย่างแปลงละ 15 – 20 จุด	ถูก	187	84.2	8
2.2.2 การวิเคราะห์ดินด้วยชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Test Kit) เมื่อทราบผลแล้วสามารถนำมาหาอัตราปุ๋ยที่เหมาะสมได้จาก คู่มือแนะนำอัตราปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพียงอย่างเดียว	ผิด	98	44.1	28
2.2.3 การแปรผลค่าโพแทสเซียมจากชุดวิเคราะห์ดินภาคสนามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ต่ำมาก ต่ำ ปานกลาง สูง และสูงมาก	ถูก	177	79.7	14
2.2.4 การแปรผลค่าไนโตรเจนจากชุดวิเคราะห์ดินภาคสนามแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำ ปานกลาง และสูง	ผิด	162	72.8	18
2.2.5 การส่งตัวอย่างดิน ส่งได้ที่กรมพัฒนาที่ดินเพียงแห่งเดียว	ผิด	180	81.1	12

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 (ต่อ)

n = 222

ประเด็นคำถาม	เฉลย	ตอบถูก		ลำดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
2.3 ผลผลิตงานที่จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน				
2.3.1 สารเร่งซูเปอร์ พด.1 สำหรับผลิตปุ๋ยหมัก	ถูก	201	90.5	4
2.3.2 สารเร่งซูเปอร์ พด.2 เป็นเชื้อจุลินทรีย์ที่มีคุณสมบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพการหมักและย่อยสลายพืชสมุนไพรชนิดต่าง ๆ ในสภาพที่ไม่มีออกซิเจน เพื่อผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูพืช	ผิด	145	65.3	24
2.3.3 สารเร่งซูเปอร์ พด.3 เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่มีคุณสมบัติควบคุมเชื้อสาเหตุโรคพืชในดินโดยมีความสามารถป้องกันหรือยับยั้ง การเจริญของเชื้อโรคพืช ที่ทำให้เกิดอาการรากหรือโคนเน่า และแปรสภาพแร่ธาตุในดินบางชนิดให้เป็นประโยชน์ต่อพืช	ถูก	174	78.4	15
2.3.4 จุลินทรีย์ซูเปอร์ พด.9 เป็นกลุ่มจุลินทรีย์เพิ่มความเป็นประโยชน์ของไนโตรเจนในดินปริมาณน้อยซึ่งเป็นดินกรดกำมะถันที่มีความรุนแรงของกรดน้อย	ผิด	120	54.1	27
2.3.5 จุลินทรีย์สำหรับพืชปรับปรุงบำรุงดิน พด.11เป็นผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพในการตรึงไนโตรเจนจากบรรยากาศ เพื่อเพิ่มมวลชีวภาพให้แก่พืชปรับปรุงบำรุงดิน โดยแบ่งออกเป็น จุลินทรีย์ พด. 11 สำหรับใส่ดินและจุลินทรีย์ พด.11 สำหรับปอเทือง	ถูก	148	66.7	23
2.4 ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร				
2.4.1 การใช้ปอเทืองเป็นปุ๋ยพืชสดควรใช้หว่านในอัตรา 5 ก.ก./ไร่	ถูก	197	88.7	6
2.4.2 วัสดุปรับปรุงบำรุงดินทางเคมี ได้แก่ แกลบ ขี้เลื่อย ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก	ผิด	98	44.1	28
2.4.3 ปุ๋ยอินทรีย์ แบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ๆ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด	ถูก	150	67.6	22
2.4.4 พืชน้ำ ที่นำมาใช้เป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าว ได้แก่ แหนแดง จอก	ถูก	187	84.2	8
2.4.5 ชนิดของปูนเพื่อการเกษตร เช่น ปูนมาร์ล ปูนโดโลไมต์ หินปูนบด ปูนขาว	ถูก	186	83.8	10
2.5 การจัดการดินด้วยวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ				
2.5.1 สายพันธุ์หญ้าแฝกกลุ่ม 6 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์เลย นครสวรรค์ กำแพงเพชร ร้อยเอ็ด ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์	ผิด	124	55.9	26
2.5.2 การขยายพันธุ์หญ้าแฝกสามารถขยายพันธุ์ได้ 2 ประเภท คือ การขยายแม่พันธุ์หญ้าแฝกและการขยายกล้าหญ้าแฝก	ถูก	155	69.8	20

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 (ต่อ)

n = 222

ประเด็นคำถาม	เฉลย	ตอบถูก		ลำดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
2.5.3 การปลูกพืชตามแนวระดับ เป็นการใช่วิธี การไถพรวน หว่านปลูก และเก็บเกี่ยวพืชให้ขนานไปตามแนวระดับเดียวกัน โดยให้ช่วงกับความลาดเอียงของพื้นที่	ถูก	179	80.6	13
2.5.4 พืชคลุมดิน คือ พืชที่ปลูกหรือหว่านให้มีการเจริญเติบโตอย่างหนาแน่น มีใบหนา มีระบบรากแน่นสำหรับคลุม หรือยึดดินหรือเจริญคลุมพืชทุกอย่างที่อยู่บนดิน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ดิน มีสิ่งรองรับแรงปะทะ และพัดพาจากกระแสน้ำและกระแสลม	ถูก	154	69.4	21
2.5.5 ไม่ควรเผาทำลายเศษพืชหรือตอซัง ควรไถกลบเศษพืชที่เหลือ ภายหลังการเก็บเกี่ยวลงในดินอันจะเป็นการเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารแก่ดิน	ถูก	142	64.0	25

3.1 ระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 68.0 มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีอยู่ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 23.4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีของบัตรดินดีอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 8.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีของบัตรดินดีอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีของเกษตรกร

n = 222

คะแนน	ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
1 - 6	น้อยที่สุด	0	0.0
7 - 12	น้อย	0	0.0
13 - 18	ปานกลาง	19	8.6
19 - 24	มาก	151	68.0
25 - 30	มากที่สุด	52	23.4

Min = 14 Max = 28 เฉลี่ย = 22.36 S.D. = 2.608

4. ความต้องการและความพึงพอใจต่อข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดี พบว่า เกษตรกรมีความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.35, S.D. $\pm$ 0.700) โดยมีความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศใน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

บัตร์ดินดีผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน ดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร และเทคนิคการเก็บตัวอย่างดินและตรวจสอบดินอย่างรวดเร็ว อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.89, 4.41, 4.32 และ 4.30 ตามลำดับ) และมีความพึงพอใจใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.27, S.D. $\pm$ 0.731) โดยมีความพึงพอใจใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดี ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน การจัดการดินด้วยวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ ดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข และเทคนิคการเก็บตัวอย่างดินและตรวจสอบดินอย่างรวดเร็ว อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.62, 4.58, 4.55 และ 4.46 ตามลำดับ) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความต้องการและความพึงพอใจการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดี

n = 222

ชุดความรู้	ระดับความ ต้องการ		แปลความ หมาย	ระดับความพึงพอใจ		แปลความ หมาย
	เฉลี่ย	S.D.		เฉลี่ย	S.D.	
1. ข้อมูลชุดดิน	4.35	0.700	มากที่สุด	4.42	0.731	มากที่สุด
1.1 ข้อมูลชุดดิน	4.10	0.698	มาก	4.27	0.774	มากที่สุด
2. คลังข้อมูลดิน	4.10	0.698	มาก	4.27	0.774	มากที่สุด
2. คลังข้อมูลดิน	4.40	0.690	มากที่สุด	4.46	0.719	มากที่สุด
2.1 ดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข	4.41	0.724	มากที่สุด	4.55	0.689	มากที่สุด
2.2 เทคนิคการเก็บตัวอย่างดินและ	4.30	0.662	มากที่สุด	4.46	0.683	มากที่สุด
ตรวจสอบดินอย่างรวดเร็ว						
2.3 ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ของกรมพัฒนา	4.89	0.311	มากที่สุด	4.62	0.540	มากที่สุด
ที่ดิน						
2.4 ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	4.32	0.667	มากที่สุด	4.10	0.834	มาก
2.5 การจัดการดินด้วยวิธีการอนุรักษ์ดิน	4.08	0.724	มาก	4.58	0.700	มากที่สุด
และน้ำ						

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ประเด็นปัญหาด้านวิธีการส่งเสริม ที่มีปัญหามากที่สุดคือ ร้อยละ 30.6 มีการเข้าสอบถามข้อมูลกับหน่วยงานโดยตรงทำได้ยาก ร้อยละ 17.1 เจ้าหน้าที่ไม่เข้าเยี่ยมเยียนให้ความรู้ แบบรายกลุ่ม ข้อเสนอแนะเกษตรกรมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในบัตร์ดินดีแบบตัวต่อตัว เพื่อที่จะได้ซักถามเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดข้อสงสัยในการทำงาน และให้ไปแนะนำส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีในช่วงที่มีการจัดอบรมแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12 The 12th STOU National Research Conference

ประเด็นปัญหาด้านการใช้บัตรดินดี ที่มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 62.6 การประมวลผลข้อมูลล่าช้า รองลงมา ร้อยละ 58.1 ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อเสนอแนะวัสดุการทำบัตรดินดีควรเป็นวัสดุที่ทนน้ำหรือการเปียกชื้นได้ เพราะวัสดุที่ใช้ทำบัตรดินดีในปัจจุบันเมื่อได้รับความชื้นอาจเปื่อยยุ่ยได้ นอกจากนี้ยังต้องปรับปรุงประสิทธิภาพของข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีให้มีไฟล์ที่มีขนาดเล็กลงเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วขึ้น

ประเด็นปัญหาด้านปัจจัยสนับสนุนบัตรดินดี มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 76.6 โทรศัพท์มือถือรุ่นเก่าไม่รองรับแอปพลิเคชัน รองลงมา ร้อยละ 74.3 ไม่ได้เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตเวลาอยู่นอกสถานที่ และร้อยละ 15.8 ความเร็วของระบบประมวลผลในโทรศัพท์ไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะเกษตรกรมีความต้องการให้มีการจัดการประกวดการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีในการประยุกต์ใช้ในแปลงเกษตรของตนเอง การบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเกิดความครอบคลุมของการใช้งาน

ประเด็นปัญหาด้านข้อมูลในบัตรดินดี มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 73.9 ดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข รองลงมา ร้อยละ 30.2 ผลผลิตพันธุ์จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน เทคนิคการเก็บตัวอย่างดินและตรวจสอบดินอย่างรวดเร็ว การจัดการดินด้วยวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร และข้อมูลชุดดิน (26.1, 23.9, 20.7 และ 10.4) ตามลำดับ ข้อเสนอแนะ มีความต้องการให้ปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีให้ใช้งานง่ายและทันสมัย รวมถึงการเข้าถึงหัวข้อของข้อมูลต่างๆ ในบัตรดินดีให้เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน

อภิปรายผลการวิจัย

เกษตรกร ร้อยละ 68.0 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีของบัตรดินดีอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ศักรินทร์ จันทรัตน์ (2562, น.1042 – 1052) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านของจังหวัดยโสธร กล่าวว่า ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้รับการอบรมให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินจากหลักสูตรการพัฒนาหมอดินอาสาประจำทุกปีของหน่วยงาน

เกษตรกร ร้อยละ 89.2 มีความต้องการผลิตพันธุ์จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน รองลงมา ร้อยละ 55.4 มีความต้องการดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข และร้อยละ 43.2 มีความต้องการปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ซึ่งในทั้งสามหัวข้อนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร อีกทั้งในปัจจุบันผลผลิตทางการเกษตรมีราคาที่ลดลงเกษตรกรจึงได้มีการตื่นตัวในด้านการลดต้นทุนเพื่อเพิ่มรายได้

เกษตรกร ร้อยละ 69.8 มีความพึงพอใจการจัดการดินด้วยวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ รองลงมา ร้อยละ 66.2 มีความพึงพอใจดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข และร้อยละ 64.4 มีความพึงพอใจผลิตพันธุ์จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน เกษตรกรที่ได้รับบัตรดินดีมีความพึงพอใจเกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน รวมไปถึงความพึงพอใจเรื่องดินปัญหาและการปรับปรุงแก้ไข ผลผลิตพันธุ์จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นเรื่องของการลดการใช้สารเคมีกันมาใช้สารอินทรีย์เพื่อการเกษตรของกรมพัฒนาที่ดิน โดยปัจจุบันทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน และส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีภาคการเกษตร

เกษตรกร ร้อยละ 30.6 มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าสอบถามข้อมูลกับหน่วยงานโดยตรงทำได้ยาก ร้อยละ 62.6 การประมวลผลข้อมูลล่าช้า ร้อยละ 58.1 ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 22.5 ใช้งานยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่สะดวก ร้อยละ 76.6 โทรศัพท์มือถือรุ่นเก่าไม่รองรับแอปพลิเคชัน ร้อยละ 74.3 ไม่ได้เชื่อมต่อสัญญาณ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12 The 12th STOU National Research Conference

อินเทอร์เน็ตเวลาอยู่นอกสถานที่ กับสินินุช ครูทเมือง แสนเสริม และ พลสรายุ สราญรมย์ (2558) กล่าวว่า ด้านปัญหาในการเข้าใจและเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเกษตรกรเกือบทั้งหมด ระบุว่าปัญหาการใช้งานที่ยุ่งยาก ขาดความรู้ความเข้าใจการใช้งาน ไม่มีอุปกรณ์ พื้นที่ไม่สามารถใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ข้อเสนอแนะแก่ตัวเกษตรกร

เป้าหมายในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรที่เคยร่วมงานกับหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และค่อนข้างมีอายุ จึงมีปัญหาเรื่องการเข้าถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดี ดังนั้นในการเข้าอบรมการใช้บัตร์ดินดีจากหน่วยงานของกรมพัฒนาที่ดิน เกษตรกรควรนำบุตรหลานมาร่วมฟังการอบรมด้วย เพื่อที่จะมีความเข้าใจในกระบวนการใช้งานและเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีได้อย่างครบถ้วน ในที่สำคัญเมื่อเกิดความไม่เข้าใจในการใช้งาน เกษตรกรควรถามสอบถามเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินในตอนนั้นเลย

1.2 ข้อเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินควรเน้นการส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศบัตร์ดินดีแก่เกษตรกรต้นแบบรุ่นใหม่ กลุ่มยังสมาร์ทฟาร์มเมอร์ (Young Smart Farmer) หรือลูกหลานเกษตรกรที่เป็นคนรุ่นใหม่ โดยที่จะได้มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีเพื่อไปปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเอง นอกจากนี้การเข้าไปส่งเสริมและเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตตลอดเวลาเมื่อออกจากบ้านหรือสมัครอินเทอร์เน็ตเป็นครั้งคราว เจ้าหน้าที่ควรที่จะใช้โทรศัพท์มือถือของตนเองที่เป็นสมาร์ตโฟนในการสาธิตการเข้าใช้งานแบบรายบุคคลและแนะนำการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีนั้นไม่ได้เข้าถึงเพียงแค่อุปกรณ์โทรศัพท์มือถือที่เป็นสมาร์ตโฟนเพียงเท่านั้น สามารถเข้าถึงได้จากการใช้คอมพิวเตอร์ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงาน

ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดี ควรถ่ายทอดความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรให้ใช้บัตร์ดินดีให้กับเกษตรกรได้อย่างเต็มที่ ลดขนาดไฟล์ข้อมูลของบัตร์ดินดีให้มีขนาดเล็กลงเพื่อให้การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีได้เร็วขึ้น รวมไปถึงการปรับปรุงภาพลักษณ์ของข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีให้มีความน่าสนใจในตามยุคสมัยเพื่อความเข้าใจง่ายของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและเกษตรกรที่ได้รับบัตร์ดินดี นอกจากนี้ควรบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานต่างๆในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อที่ความซ้ำซ้อนในการเข้าถึงข้อมูลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร

2. ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรหลังจากได้นำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบัตร์ดินดีไปใช้ในการทำเกษตรกรรม เพื่อที่กรมพัฒนาที่ดินจะได้ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศในบัตร์ดินดีให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการทำการเกษตรก่อนและหลังการนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบัตร์ดินดีไปใช้ในการทำการเกษตร เพื่อที่จะเป็นการอ้างอิงผลการปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรและใช้ในการส่งเสริมการใช้บัตร์ดินดีให้กับเกษตรกรในพื้นที่อื่นๆ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

2.4 ควรมีการศึกษาการความต้องการที่จะทำให้ข้อมูลในบัตรดินดีสมบูรณ์มากขึ้นจากความคิดเห็นของเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ต่างๆ เพื่อนำความต้องการที่ได้ไปปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศในบัตรดินดีให้ตรงกับความ ต้องการของเกษตรกร และนำเสนอกรมพัฒนาที่ดินต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาที่ดิน. (2560). แผนกลยุทธ์ระดับหน่วยงาน ภายใต้แผนยุทธศาสตร์กรมพัฒนาที่ดิน (2560 – 2564). น.1–18.

กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

กนกรัตน์ นันทะเสน และ วรทัศน์ อินทร์คัมพร. (2560). ความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ คอมพิวเตอร์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย. วารสารเกษตร, 34 (1) (มกราคม), 89-99.

ศักรินทร์ จันทรัตน์. (2562). การส่งเสริมเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านในจังหวัดยโสธร.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี

สินินุช ครุฑเมือง แสนเสริม และ พลสรายุ สราญรมย์. (2558). รูปแบบพฤติกรรมและเงื่อนไขการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศของเกษตรกร, 5(2), 94 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558. สืบค้น 18 มีนาคม 2562, จาก

<http://e-jodil.stou.ac.th>